

Nói hay đừng

NAM CÁT

“Nghe ra ngậm đắng, nuốt cay thế nào”

Trong những ngày tôi ở Hong Kong, mặc dầu bận rộn với công chuyện làm ăn, nhưng có vài màn biểu diễn của Hà Nội tại đây đã làm tôi bận rộn không ít.

Trước hết, sáng hôm nay khi đọc báo mới biết rằng “Phòng thương mại Hong Kong” có tổ chức hội thảo về đầu tư tại Việt Nam, và có mời mấy ông Hà Nội qua thuyết trình.

Hội thảo hai giờ, từ 10 đến 12 giờ, có nghỉ giải lao 10 phút. Khi tôi đến thì vừa xong nghỉ giải lao và bắt đầu phần thứ hai là phần giải đáp câu hỏi của hội thảo đoàn.

Trên bàn chủ tọa có bốn ông Hà Nội qua và một ông thông dịch, chủ tọa là bác sĩ Tsieng, Phó Chủ Tịch phòng thương mại Hong Kong. Ông Nguyễn Mai là Chủ Tịch phái đoàn Hà Nội, ông Lê Quý An là Phó Chủ Tịch. Hai ông này đều có chức thứ trưởng của chính phủ Hà Nội cả.

Câu hỏi đều phải đặt bằng lối viết, nghĩa là ban chủ tọa muốn trả lời câu nào thì tùy ý, không ai biết được những câu hỏi mà không được trả lời. Đại khái những câu hỏi chỉ loanh quanh cái chính sách nói rằng cởi mở mà chẳng thấy cởi mở gì mấy cả, như là:

- Tại sao muốn đến Việt Nam lại phải chờ đợi nhiều ngày mới có phép nhập cảnh?

- Tại sao nhà đầu tư lại không được quyền mua đất mà chỉ được thuê dài hạn?

- Tại sao nhà đầu tư không được quyền tuyển chọn người làm mà phải nhờ qua chính phủ Hà Nội?

- Tại sao đồng lương cho nhân công Việt Nam cũng phải do Hà Nội quyết định?

- Tại sao muốn đi lại trên lãnh thổ Việt Nam cũng phải xin phép mới được ra khỏi nơi mình ở?

Đấy toàn là những câu hỏi mà bất kỳ trên thế giới đâu đâu cũng không thành vấn đề gì cả, mà Việt Nam lại là một cái nhức đầu, chỉ làm nhà đầu tư chán nản.

Những câu trả lời của Hà Nội chỉ là những câu “vuốt” cho qua thì giờ, chứ không phải là trả lời gì hết, chẳng hạn Hà Nội trả lời rằng chúng tôi đi từng bước, sẽ đến lúc chúng tôi sẽ làm quý vị bằng lòng 100%. Nhưng đến khi nào?

Tóm lại không khí của hội thảo rất buồn tẻ, báo chí chẳng thèm nói tới lấy một câu. Tôi đọc tất cả bốn tờ báo Anh ngữ tại đây, chẳng thấy tờ nào có tường trình cho buổi hội thảo cả, và tôi cho đó là một thất bại hoàn toàn, 100%.

Điều sai lầm nặng nề của Hà Nội là làm hội thảo tại Hong Kong là thủ đô của mặt trận tư bản của thế giới tự do. Không đâu đã có một thể chế tài chánh, kinh tế, thuế quan và thuế vụ rộng rãi và cởi mở cho bằng Hong Kong. Hà Nội và Hong Kong như là trời với trăng, còn lâu mới gần nhau được.

Cả thế giới đều nghĩ rằng Việt Nam là nơi cuối cùng có triển vọng lôi cuốn đầu tư mà mức lời sẽ cao hơn tất cả mọi nơi ở Á Đông. Việc thu hút được đầu tư chỉ hoàn toàn do Việt Nam phải tạo ra, chứ không thể tự trên trời rớt xuống được.

Tờ Asian Wall Atreet, số ngày Nov 7, 1990, cho thấy trong hai năm 88 và 89, mỗi năm số tiền ngoại quốc đầu tư và Thái và Mã là 5 tỷ MK. Trong khi ấy, trong liên tiếp 10 năm, từ 1978 đến 1988, tất cả các dự án đầu tư vào Việt Nam chỉ lên tới 1 tỷ 2 MK, nghĩa là chỉ 120 Tr. MK/năm mà thôi.

Và Hà Nội đổ lỗi cho Hoa Kỳ, mà không chịu nhận rằng chỉ vì muốn bám víu với cái chủ nghĩa cộng sản thoái hóa kia mà đã gây ra bao là tai họa về kinh tế cho toàn cả nước.

Khi gần xong, tôi đứng dậy xin đặt vài câu hỏi. Cả hội trường đều chăm chú nghe vì thấy tôi tự phá rào không chịu viết câu hỏi mà lại đặt thẳng.

Thấy tôi nói vậy, ông Lê Quý An lật đật chạy xuống nói với tôi:

- Bác ơi, xin bác làm ơn viết ra trên giấy đi, vì có thể bác vô tình, bác chôn sống chúng tôi không chừng.

Tôi trả lời:

- Quý ông có quyền không trả lời, nhưng xin phép cho tôi đặt câu hỏi.

Và tôi đã đặt ba câu hỏi sau đây (bằng tiếng Anh):

1.- Tôi là người Việt Nam phải bỏ nước ra đi và bị quý vị tịch thu tất cả tài sản. Những người như tôi ở ngoại quốc, có trên một triệu người, chính phủ Hà Nội đã làm gì để lôi cuốn chúng tôi trở về giúp dân, giúp nước?

2.- Bốn nước sau đây đã bắt chước Taiwan và Hong Kong mà trở thành thịnh vượng: Singapore, Thái Lan, Mã Lai và Nam Dương. Tại sao Việt Nam không học bài học này?

3.- Trên số báo Asian Wall Street Journal ra ngày 11-7-90 có viết: Tại sao cứ mong ước và chỉ mong ước rằng Hoa Kỳ sẽ và phải trở lại Việt Nam thì Việt Nam mới cất đầu lên nổi? Và không tự thấy lầm lỗi của mình ở đâu mà tự sửa chữa lấy?

Sau khi tôi đặt xong ba câu hỏi trên, ông Nguyễn Mai, trưởng phái đoàn xuống bắt tay tôi và than thở rằng:

-Bác thuộc thế hệ trước chúng tôi (ông này người Quảng Trị, tuổi lối 50-52) cho nên kinh nghiệm nhiều hơn chúng tôi. Chúng tôi rất muốn hỏi bác và nếu bác chấp thuận, chúng tôi xin gửi thư mời bác qua Hà Nội. Bác sẽ có dịp gặp các ông Linh, ông Mười, họ đều rất cởi mở và rất chịu nghe.”

Tôi xin cảm ơn, nhưng tôi hỏi ông Mai, ông có thể trả lời ba câu hỏi này cho hội trường nghe được không, trước khi giải tán.

Ông Mai bảo rằng tối nay chúng tôi xin hẹn sẽ gọi bác và cùng đến thăm và nói chuyện nhiều hơn. Tôi trả lời rất vui mừng, mời cả bốn vị dùng cơm tối với tôi.

Tối hôm đó, tôi chờ hoài mà chẳng thấy ma nào gọi lại. Ngày hôm sau, tôi được biết họ vừa trở về Hà Nội cả rồi.

Cảm tưởng của tôi đối với mấy anh chuyên viên Hà Nội này là “tội nghiệp”.

Họ đều là những người có học, nhưng phục vụ cho cái chế độ thối nát, dưới tay bọn cầm đầu già nua lạc hậu, thì tài thánh cũng không cứu được cái kinh tế đi giạt lùi này.

Trong khi đó thì báo chí Hong Kong đăng tải hai bài về Việt Nam.

Một bài nói tới một phái đoàn đi cầu viện Trung Cộng và tăng bốc Trung Cộng xứng đáng làm đầu đàn của cộng sản thế giới.

Một bài của tờ L’Humanité của Pháp đăng bài phỏng vấn Tổng thư ký Nguyễn Văn Linh. Linh tuyên bố rằng: Cộng sản Tàu và cộng sản Việt Nam là cộng sản chính cống. Còn cộng sản Nga và Đông Âu là cộng sản lai, cho nên dễ bị phá sản, bị tiêu diệt.

Báo L’Humanité bình luận rằng: Trong khi Hà Nội gửi rất nhiều phái đoàn đi khắp thế giới xin cầu viện, câu tuyên bố của Linh như là một cú đâm vào mặt mấy anh của các phái đoàn cầu viện này và giúp cho những nước kia được dịp tống khứ bọn này đi mà không tiếc nuôi.

Cái thảm cảnh “trống đánh xuôi kèn thổi ngược” như vậy đó thì hậu quả như thế nào, ai cũng đoán được cả rồi.

Trong tuần lễ qua, tại Hà Nội (11-27-90), linh lại tuyên bố: Thế giới sẽ thấy Việt Nam thay đổi rất nhiều sau Đại Hội Đảng Cộng Sản sẽ nhóm vào tháng 4, 1991 tới. Được hỏi, thì Linh giải thích thêm: Chúng tôi sẽ mời rất nhiều đảng viên già về hưu và cởi mở thêm về kinh tế để thu hút đầu tư.

Để chờ xem.

Trong tuần lễ hội thảo, Hà Nội cũng có tổ chức hai tuần “Food Fair” tại Park Hotel lấy đầu đề: “A taste of Vietnam”. Cho ăn “all you can eat” với giá \$12MK. Thật ra thì rẻ, đồ ăn rất nhiều, có đủ chả giò, chạo tôm, gỏi sứa, cà ri gà, bò kho, bò thui vv... có cả hủ tiếu gà. Tôi ăn luôn hai tối, nhưng thấy không có thị vị Hà Nội, Huế,

hay Saigon gì cả. Nghĩ mãi mới tìm ra tại sao? Vì thiếu nước mắm mà mất hết cả hương vị.

Ngoài ra, gọi đầu bếp ra nói chuyện thì là một cô Tàu Chợ Lớn, hết nói được tiếng Việt Nam nữa rồi.

Để kết luận, tôi sẽ xin trích một vài cột báo tại Hong Kong để quý AH thấy rằng, dù không phải dân Việt, tất cả đều nóng ruột vì chưa thấy Việt Nam được hưởng sự phục hưng kinh tế trong sự thịnh vượng chung của Đông Nam Á hiện giờ.

Riêng tôi kinh nghiệm lui tới vùng này nhiều lần cho thấy rằng nền thịnh vượng chung này đã chứng tỏ quá mức. Trước đây, chừng năm năm thôi, số phi cơ từ HongKong đi lại vùng Đông Nam Á chỉ lối 40 chuyến mỗi tuần, nay tăng lên trên 120 chuyến mỗi tuần và toàn loại phi cơ 747, chở đến trên 300 người mỗi chuyến.

Trước đây, đến 75-80% hành khách đi lại các vùng này là Nhật và Mỹ, nay thì ngược lại, đến trên 70% là dân vùng này đi Hong Kong, đi Nhật, như là họ đi chợ. Có chuyến bay Bangkok-Hong Kong có đến 90% là dân Thái.

Đó, cái giàu mạnh của dân Thái, dân Mã đã biểu lộ ngay trong vụ đi lại giao thương với các nước láng giềng và Hong kong là cái chợ trời “bao la” cho tất cả Á Đông.

Một hiện tượng khác nữa là: đồng lương.

Nam Hàn bắt đầu nhập cảng nhân công rẻ tiền vào làm những công việc thấp kém (làm ruộng, làm cu-li, làm đườnng ...) và họ nhập cảng dân Bangladesh,, Ấn Độ, Pakistan ...

Hong Kong phải dời nhà máy qua Mã Lai, Nam Dương vì Hong Kong thiếu đất và thiếu nhân công.

Đài Loan chuyển từ kinh tế tiểu công nghệ qua kỹ nghệ hết sức chuyên môn (điện tử, truyền thông, ngân hàng) và dời loại kỹ nghệ cần nhân công rẻ qua Thái, Nam Dương, Tích Lan (Ceylan) v.v...

Tóm lại, tất cả Đông Nam Á (chỉ trừ ba nước trên bán đảo Đông Dương là còn chưa chịu nhập đoàn) đã cùng nhau chấp nhận những thủ tục đầu tư thật dễ dàng, thật hấp dẫn như là: nhập cảng ngoại tệ đầu tư không cần xin phép, tự do tậu đất đai, lập cơ sở không hạn chế, tự do xuất khẩu tiền lời được mỗi năm không cần xin phép, tự do đi lại không cần chiếu khán v.v...

Liệu bọn Hà Nội có theo kịp hay không?

Và sau đây là vài “trích báo” tại Hong Kong để quý AH thấy ý kiến của họ đối với Hà Nội.

- Trích báo Hong kong Standard ngày 11-12-90, do Stephen Morris viết:

“The US simply can’t ignore Hanoi’s record of violating signed agreements. That record includes the 1954 Geneva Agreement, the 1962 Geneva Agreement on Laos, the 1973 Paris Agreement. But assuming Vietnam’s cooperation on Cambodia and on MIA question the issue of human rights will still remain”.

- Trích báo Asian Wall Street Journal số ngày 11-7-90:

“For anyone who is interested on the welfare of the Vietnamese people or their neighbors, the issue is not how soon Americans come back. The real turning point will come when Vietnam communist regime takes a cue from Eastern Europe and leaves”.

Và cuối hết trích báo Sunday Morning Post ngày 11-11-90 do Christopher Choeng Meng Tak viết sau khi ở một tuần tại Việt Nam về:

“The list of minuses still far exceed the pluses. I make up my mind. there are probably better opportunities elsewhere for passive investors than in Vietnam today”.

Và cũng trên tờ báo này đăng rằng lợi tức mỗi đầu người mỗi năm đã tăng rất nhanh tại Á Đông, hơn tại bất kỳ vùng nào trên thế giới.

Trước hết là Đài Loan, Singapore, Đại Hàn và Hong Kong (trên \$6,000/người/năm), kế theo là Mã và Thái (\$5,000/người/năm) rồi Nam Dương và Phi. Và Việt Nam với \$200/300/người/ năm mà bọn cầm đầu Hà Nội vẫn không chịu mở mắt ra mà xem. Và chưa bao giờ tôi đã thấy câu thơ của Tiên Điền tiên sinh

“Nghe ra ngâm đặng, nuốt cay thế nào!”

nó thắm thía làm sao

Đầu đốn và nhục nhả thay.

Nam Cát

Hong Kong tháng 11-1990